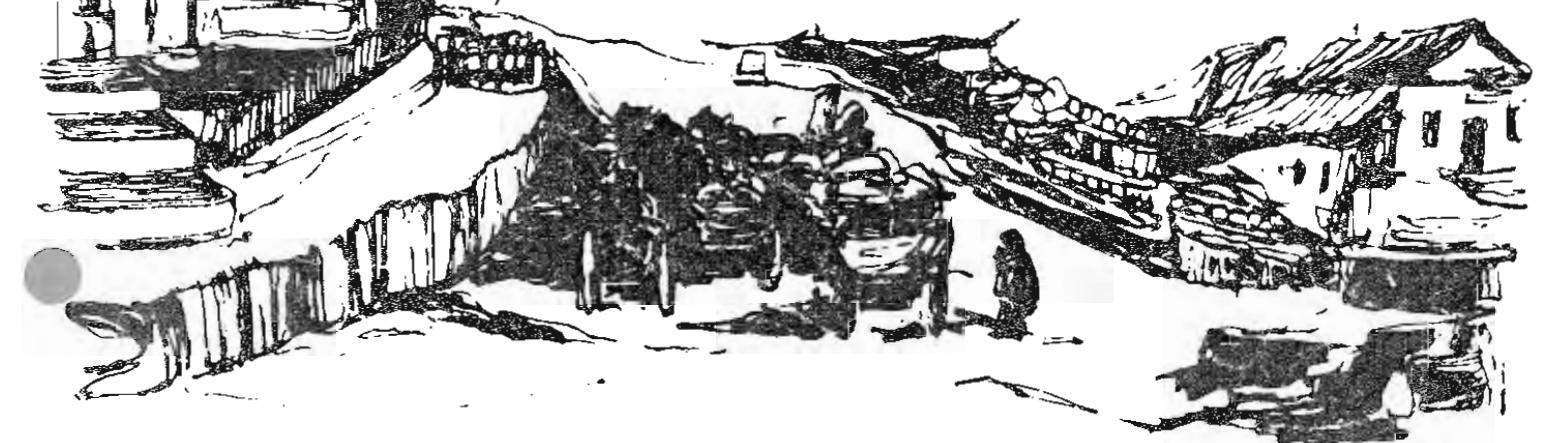

קָרְבָּן

קָרְבָּן פְּנִימֵי

קָרְבָּן פְּנִימֵי

בִּשְׂרָאֵל וּבַתְּפִיצוֹת

תוכן העניינים - אינהאלט

עמוד מס.

1	דבר המערכת - פארווארט
3	לצרכו של נוטע שטרן זיל - מ. גולדנברג - עברית וויאדיש
6	קרמנצאים בין מיסדי ובוני עפולה - א. גלווזמן
9	דער קראמעניצער ראנינזאן קרויזא - מנוס גולדנברג
14	ביקור במועדון של גולי קראמניץ - פולנים בלונדון - יהושע גולדברג
16	קבלת פנים לטובה קפלן (מבית טפר) ומשפחתה - עברית וויאדיש -
19	דוד רפאפארט א בן-שבעים - מאנות, יידיש
21	כיבענק - א ליד יעקב שאפיר
22	דער "קראמעניצער" ב. אייזיקס זיל - וו. שניידער
23	א מסיבה לכבוד דעת בן-גבורות י. רוכל אוּן וואלף שניידער מיט
זילן פרוי -
	☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆
	<u>הכלו לעולמים:</u>
25	מישה שנידר זיל - מ.ג.
27	טליה טפר-ברקוביץ זיל - מ.
28	דייר ישראל (אייזיה) רבינוביץ זיל - מ. גולדנברג
30	בוריה באסיס זיל - מ.ג.
31	ניאוניה קראמנטשוגסקי זיל - מ.ג.
32	שונניה דיש זיל - מ. טיטלמן
33	מנוס גולדנברג
יאיר וישניאוב זיל -
35	פסיפס, הכלל והפרט, ליקט מנוס - עברית וויאדיש

פסיפס, הכלל והפרט, ליקט מנוס – עברית ווינדיש

תערוכת הצייר משה כגן; יום השואה, בבית-הספר "ירושלים" במת-ים;
יום השנה למותו של פסח ליטב (ליטבך) זיל, ביקורם של זאב שניאדר
ואשתו בישראל; ביקורם הארץ של גניה ויצחק וקמן.

פארשיידענעס - מ.ג.

בילדער אויסטעלונג פון מאלער מ. כגן; יום השואה אין דער "ירושלים" שולע, בת-ים; ערשטער יארציזיט פון פסח ליטב-ליטוואק זיל; באזוז פון וואלף שניגידער מיט זיין פרוי אין ישראַל; א באזוז אויפֿן קבר פון לייזער דאָבעקִירער זיל; באזוז פון געבייא אונַן יצחק וואָקמאָן אין ישראַל; באָגעגניש מיט די געסט פון קאנָדָע, יוסָפּ מְרֻגּוֹלִיס, זיין פרוי אונַן זוֹן.

41

ברכות מל-טוב

43

תְּבִחֵרָמִין

43

עליה אל קברו של אליעזר דובקִירֶר זיל

44

אָרְגָּעָנְטִיבָּעָר אָפְּטִילְלוֹנָג - מְרַדְכִּי צ'

דו"יחות כספיים:

47

שפֿעַדְוָנְגָעָן פָּוָן אַוִּיסְלָאָנְד - יהושע גָּלְבָּרָג

רישימת התורמים לטובת "קול יוצאי קרמניץ" - המשך מהרשימה של

48

החברה מס. 12, עמוד 35

49-50

דין וחשבון כספי של הארגון לשנת 1974, י. רוכל

המערכת: מ. גולדנברג, א. ארגן, יהושע גולברג, ש. טייטמן, סקולטקי,
אות-יקר, דוד רפופורט
עיצוב גרפי: א. ארגן.

מחיר החוברת - 15 לִיְיָ, בחו"ל - \$3.-

כתובת המערכת: ארגון יוצאי קרמניץ, רח' לה גרדיה 67, תל-אביב 67221.

Willim Kogan, 6828 Juno Str., Forest Hills, N.Y.
11375, U.S.A.

ההפקה בחו"ל:

Marcos Katz, Ciudad de la Paz, 1465, I.D. Buenos Aires, Argentina.

Max Desser, 158 Anderson Ave., Winnipeg 4, Man. Canada.

ד ב ר ה מ ע ר ב ת

שוב אנו אורתים ומאמינים אנו - אורתים רצויים בalthיכם, בני עירנו היקרים, באחחותנו גםطعم זכרונותה מה עבר הרחוק, שיעוררו אסוציאציות נעימות אצל כל אחד מבם. אבל, יחד עם זה, גם את הכאב הגדול, שאנו נושאים עמוק בלבבותינו.

אנו מספרים לטעם על הנעשה באירגוננו, על מה שהתרחש אצלנו במשך השנה והולמת בכל שחי פועלתנו להנאתה זכרון קדושינו ולשם קיום קשר חי עם בני עירנו, אשר הם טעם, על ידי החברות ומכתבים.

באותה עת ערכנו כמה פגישות עם חברינו, שבאו לביקור בארץ. בהזדמנות זו ובאותו צוין האופי המינוח של אנשי קרמניץ בעבר ובהווה. על כך, אין כאן לו קל-

פטריאוטיזם ברידא, עיד האזכור השנחת האחורה, שהתקיימה כמו תמיד ברוב עם, וב瞞ם מעורר רגש בבוד.

וזה בניגוד לנעה בשחזה זה באירוגנים רבים, טעם ביטלו את האזכרות באולמות מחמת מיעוט המבקרים בהן.

בחינת החברת הזאת שאנו עידוד רב מנוכחותם של החברים לעמוד בכל התחריבותיהם הכספיות בכל הנוגע להזאהה. וזה לנו הפעם הראשונה, שאין לנו באים אליהם בתביעות כספיות מצד זה. נקוות, שגם להבא יימשך המצב הזה. עידוד נוטף בא לנו מהמחברים, שכחטו לנו רבים מחבריינו ואישים אחדים בארץ ובחו"ל, מבין מקבלי החוברת. מהס העלו על נס זאת היישבי המרשימים של אירגוננו, כפי שהדבר משתקף בה, אחרים ביטאו שוב, כמו בעבר, במילים נוגעות עד לב אם התרגשות הבנה מהקרייה בה.

דברים בעברית ובאידיש מופיעים גם בחוברת שלפנינו בஸולב.

אנו מפנים את שימת-לב החברים שהזכור חתקיים השנה ב-15 באוגוסט ולא ב-14 בו, הול בשבט.

ל ה ת ר א ו ת ב א ז ב ר ה !

המערכת.

לזכרו של נוטע שטרן ז"ל

בי"ז בתרי"ז, ימלאו עשר שנים למותו של נוטע שטרן ז"ל. בטרם עת הכריעו המותח, בטרם עת אבד למשחתו ולאירגוננו, לא אהיה רחוק מהאמת אם אגיד, שרק ייחידי-סגולה בינוינו, ואולי אף לא אחד, ניחונו באותו חוש-הומור בריא וסלחני שנិיחן בו נוטע. איש בינוינו לא היה קשור כמוינו, בכל נימי נפשו לעמך בקרמניץ, איש לא הביר כל-כך את בעיותיהם. והוא לא רק הביר אותן, אלא אף לפחרן בכל הדרכים.

במקום העבודה שלו, תחילת באירגון הטוחרים הזרים ואחר-כך בקופת-gamilot חסדים, בא מגע ישיר עם בני-העם, וספג לחובו את ההומור העשיר, הבלתי-אמצעי שלהם, את צחוקם על עצם ועל צרותיהם. הם אהבו אותו והוא אהבם.

אשחו של נוטע יהודית (איטקה), מזבירות המערכת של "קרעמן-יצער שטימע" בעת ההיא, זוכרת היטב אם ישיבות המערכת, שנערכו בבירם ונסלו בהן חלק ישראלי אוטייך, נוטע ואני. נוטע היה מביא כל פעם קוריאזים חדשים מחייהם של "ילקו חותמי", שעודרו אצלנו רעמי צחוק. היו בהם, בקוריאזים האלה, שפע של פולקלור ותוישיה נוגעת לב, שנתגלחה אצל היהודים הפולנאים והתמים האלה במערכות נבד מצוקה וגביד שלטונות המש פולנאים, אשר ירדו לחייהם.

במה מהקוריאזים האלה הופיעו בಗליונות שונים של "קרעמן-יצער שטימע" ו"קרעמן-יצער לעבן", שאחדים מהם עוד נוחרו לפלייטה.

נפרנסו אותם במשך הזמן ותהייה זו חרומה מערכת "קול יוצאי קרמניץ" לזכרו של נוטע היקר ולזכרם של היהודים והבעליבים דהමימייך הטע.

קרמנצאים בין מיסדי וబוני עפולה

השנה חוגגת עפולה 50 שנה ליוםודה, מארגני החגיגות מצינינים את שלבי התחפתחותה והם פוקדים את ראשוני מיסדייה, ליהודי קרמנץ היה חלק לא מבוטל בייסוד העיר ובתחפתחותה.

עם ראשוני החובבים, שבאו מפולין, ליטא ורוסיה – הגיעו גם שבע משפחות – חלוצי המעם הבינוני מערנו – להתיישב במקום החדש שיחד היה להימכר לעיר בעמק יזרעאל.

אותן המשפחות רכשו את המגרשים עוד מטוכנים של "קהילת ציון", שבאוקדמנץ על מנת לעשות נפה לעליה ארצה, שבו יוכננו על היישוב החדש הצפוני לקום. יהודים-ציונים אלה, חיטלו את עסוקיהם, מכדו את רכושם ועלז לאוז-ישראל על נשיהם וטמם.

בחודש Mai וינווי 1925, הגיעו לעפולה אוחן שבע משפחות מקרמנץ ואליהן הצטרף עולים מווישנובייך, ועיירות אחרות מהסביבה. ראשוני העולים היו : משפחות ~ נחום בט, דוד בט, שמואל בט, בנימין ליטבק, צבי שניאידר, בינעם ספקטור עם רעייתו (נעמי-זיסל פרידל), האחים בקימר שאליהם נסחפו אליו עזר גלו זמן ואשתו חייה, בת מווישניז, ומשפ' ציזין. כל המוזכרים לעיל קיימו בингיהם קשר הדוק בכל שנות היקלעותם בעפולה.

ימים קשים עברו עליהם בראשית ייסודה של היישוב, אך הם קיבלו את ייסורי הקליטה באהבה וב тепלנות, בחקואה ובבידוחן שיחגורו על כל הקשיים ובר היה. ילדיהם של אנשי קרמנץ בעפולה היוו את הגרעין הראשון לבית הספר במקומות ואילו הם עצם היו מראשוני היוזמים. האיסדים והמחפליים של בית הכנסת שהוקם בהם ימים,

צבי שניאידר זיל עשה הרבה לאידבוע החקלאים-מתיישבים בעפולה. זכורה לטובה הסבאה של שפתה ליטבק, שרה זיל, שייסרה את קופת גמלחת חמדים במקומות מתרומותיה וחרזמות המתישבים. היא גם ייסדה ומיקחה על המזוז שעסק בהכנתה או דוחים בחצר בית-הכנסת, באין מלון לצרכנים אלה, בימים ההם.

חוץ משפחה אחת, לא עזב איש מאנשי קרמניץ הראשונים את עפולה, חurf המשברים הקשים שעברו על המקומם בשנים הראשונות לקיומו. מרביתם של בני המיניסטים נשארו אף הם כאן וחיים בה עד עצם היום הזה. בעפולה, בימי יובליה עתה, נמצאות 7 עד 8 משפחות שמוצאן מקרמניץ.

מן הראו לספר אפי' זודה אותו מימי הבראשית של עפולה : ערבי פסח 1926 התלייטן כל יוצאי קרמניץ, שעלו ארצה החל מ-1925 ואשר קיימו ביניהם קשרי רעות, לחוג בצוותא את ליל הסדרatham ואמ' ימיו הראשונים של האג.

ערבי פסח אותה שנה, בשעה אחר-הצהרים, הגיעו בעשרות וחמשה יוצאי קרמניץ למקום, ביניהם חנה גורמן דיל, דבורה ברגר, דבורה פלדמן, בת-שבע לויתן, יוסף גינצבורג, מisha שניאידר ואחותו מניה, אברהם פרידל ואחרים. אליהם הצטרפו גם חברינו נידידיינו מושטך - פתח לרנר וריעייחו ובלה צורף. היה זה בעצם אליזה ומלייח-חאים. כל משפחה קרמניצאית בעפולה רצתה, בכל לב, לארח בبيתם חלק מהחברה לליל הסדר.

ברם, אנו נתקלנו בסירוב מוחלט מצד האורחים. הללו טענו לערך כך : "בأنנו לkiem סדר משוכף לבולם ולא להיות אורחים בודדים בבתיהם של אנשי קרמניץ למיניהם".

כל הבאים הביאו עמם משקאות, יין ו"שאר-ירקוט". לאנשי עפולה לא היה, אימורא, ברירה מאשר לילך בין הבתים של עמיתיהם, כדי לאסוף את המצרבים הדרישים לקיום סעודת ליל פסח - כדת וכדיין!

בחוץ סודרו שולחנות עם מפותה, הוזלקו "לוקטים", הנשים הביאו את תרומותם לסעודה המשפטת ואילו שמואל בט, בן אברהם, נבחר לבחן ב"מלך הסעודקה" ו"מלך המשקדים".

בכינוחו קראנו את ההגדה, והשתיה והאכילה היו כדת וכדיין, ברוב עליצות וריקודים. וכך נתרשם סדר זה, שלא ימוש לעולם מזכרו נגן, עד השעת הקטנות של הלילה.

עומדים בשורה הראשונה: ראשונה מניה בט, הרביעי משה שניידר ז"ל, דוד בקימר, פרייל, ספקטור, בויניס בקימר, ז. פריידל (ספקטור).
 בשורה השנייה: הראשון בט וריעיתו, בלחה שניידר, שבתו של פסח ליטב ז"ל, חסיה אמו של פ. ליטב ז"ל.
 בשורה השלישית: ראשונה דברה ברגר, שנייה רונינה ליטבק – ונדר, השלישית בט-גלו זמן, רביעית חנה גורמן, חמישית דברה פלדמן-טורן, השביעי יוסף גינזבורג.
 בשורה הרביעית: יושבות-הראשונה: מניה שניידר-בריל, השנייה: צפורה ליטבק, הרביעית לויתין-קנטור בת-שבע.
 שורה חמישית: חוה שניידר-חרום (עם הגיטרה) והאחרון – יעקב שניידר.

למחמת נסעו כל המטוביים לקיבוץ עין-חרוד ומשם לקיבוץ תל-יוסף לבקר את ויטיה רוכבל ז"ל. בתחום הארווחה בקיבוצים, שכזו כל המטוביים ברגל לעפולה. לציון המאו רע החאפסו כל החקלאים בעפולה אצל הצלם המקומי, וכensus זה הונצח בתמונה קולקטיבית בשנת 1926, בתג הפסח בעפולה בראשית דרכה.

מאנוּס גָּלְדַּעַבְּעָרֶג

דער צעיגלט דורך:
בצלאל שווארץ אוֹן מעכל באנקייר.

דער קְרֻעָמָעַנִּיצָּעֶר רַאֲבִינְזָאָן קְרוֹזָא

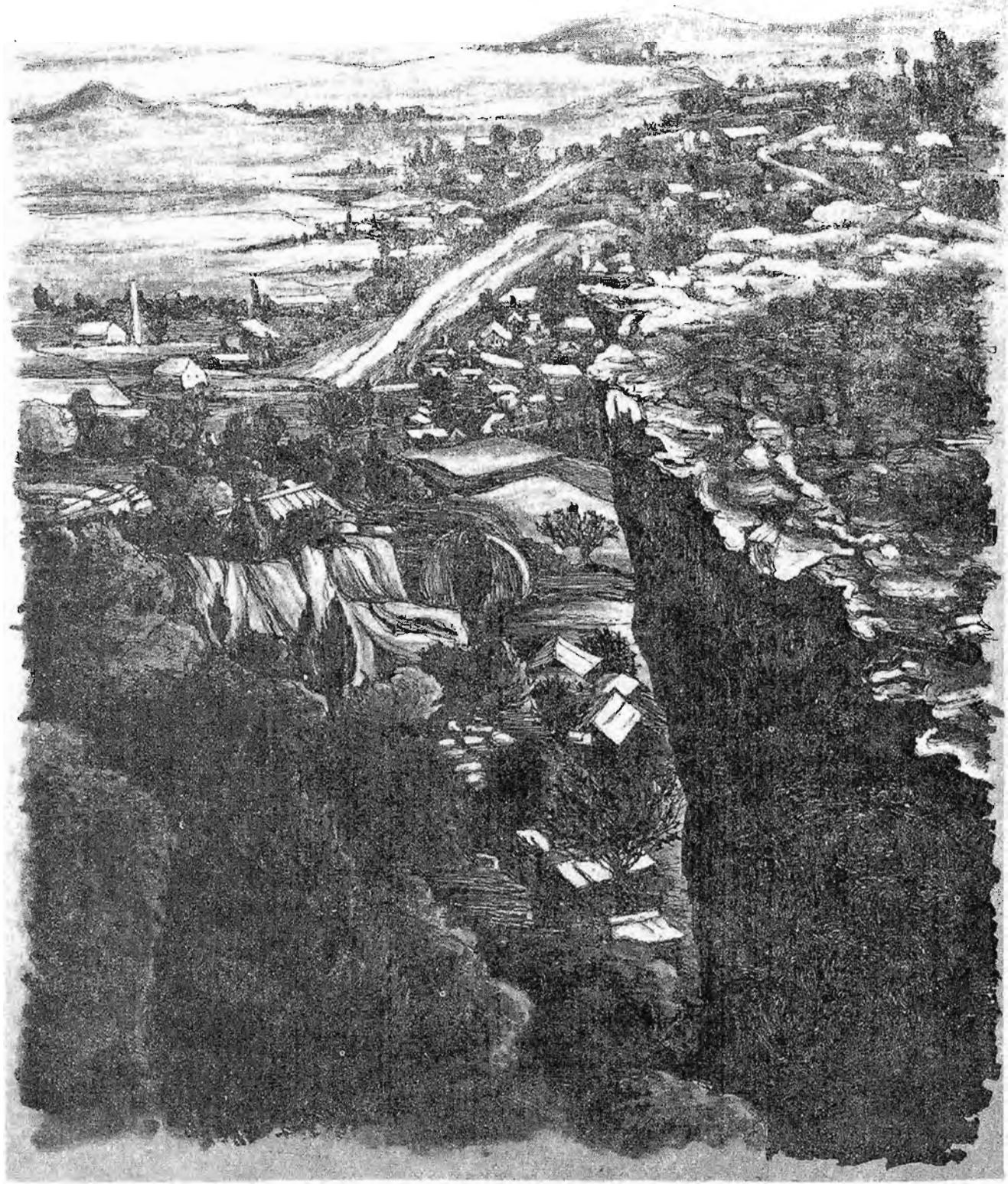
ווען ס'הבן אראפאגעניבידערט פון די בערג ארום קְרֻעָמָעַנִּיצָּעֶר דעם 23-טן מערץ 1944, ווי א לאווע, די מאסן רויטארמייער, נאר א ביטערן קאמפ מיט די אפטרייטנדע דילישן, האבן זי איין דער חרובבער שטאַט געפונגען נאר 15 לעבן-געבליבענע יידן. א קורצע צייט נאכדעט האט זיך איין דער קאמעבדאנטור געמאַלַּדָּן א ווילֵד באוּוָאַקְּסְּעָנָּעָר, אַפְּגָעָרִיסְּעָנָּעָר אוֹן אַפְּגָעָשְׁלִיטְּעָנָּעָר מאָן.

געווען אייז דאס מעכל באנקייר. זיין דער צילונג אוֹן בילד, ווי ער האט דאן אויסגעזען אייז באָלְד נאכדעט דערשינגען איין אַיִּינִיקָע צִיְּטוֹנָגָעָן איין דָּוּסְּלָאָנְד אָוָנְטָעָרָן קָעָפְּל, "דער קְרֻעָמָעַנִּיצָּעֶר רַאֲבִינְזָאָן קְרוֹזָא".

איין אונדזער יזכור בוֹך "פֿנְקָס קְרֻעָמָעַנִּיצָּעֶר", וואָס אייז דערשייבען איין 1954, זייט 263, האבן מיר געבראָכט אַקְּרָעָבָאָט, ווי ס'האט אַונְדָּז אַיבָּעָר-געגעַן טוּבָה טַעַפְּרָעָר. אַבָּעָר דאס האט מיר אויסגעזען נִיט גַּעַבָּוג. עַרְשָׁת צָוְרִיק מיט צוֹוִיִּי יאָר האָב אייך געהאט די גַּעַלְעַגְעַבְּהִיאִיט באָגַעַגְעַנָּעָן באָנְקִירָן. ער אייז דאן גַּעַקְּוּמָעָן מיט זיין פֿרְוִי באָזּוֹן יִשְׂרָאֵל אוֹן זִיִּינָּעָ ברִידָּעָר איין קִיבּוֹץ גַּבְּתָה. פָּאָר מיר אייז גַּעַזְעָסָן אַקְּלִינְגּוֹוָאַקְּסִיקָּעָר מִן פָּוּן גָּאָר אַבְּשִׂיְּדָעָבָּעָם אוִיסְעָדָן, גָּאָר נִיט עַנְלִיךְ צָוָם הַעַלְדָּ פָּוּן דער גַּעַשְׁבָּטָע "דער קְרֻעָמָעַנִּיצָּעֶר רַאֲבִינְזָאָן", ווי מ'האט זִיךְרָ פָּאַרְגָּעַשְׁטָעָלָט.

איין א שמוועס פָּוּן אַיִּינִיקָע שעהן האט ער גַּעַשְׁילְדָעָרָט זִיִּינָּע אַיבָּעָרְלַעַבְּוָנָגָעָן
בְּמַשְׂרָק פָּוּן צְוּוֹיִי יאָר אוּפְּנָן "דִּינְוּוֹזְטָשָׁע בָּאָרָגִי"
דער אַימְפָּעָט פָּוּן זִיִּינָּע רַיְּדָ, וואָס זִיִּינָּע בָּאָגְלִיָּה גַּעַוּעַן מיט אַגְּוּוֹאָל-דיְקָעָר שְׁפָאַנוֹנָג, אָן אַכְּרָאָנָלָאַגְּיָשָׁן סָדָר, האָט גַּעַשְׁטָעָרָט צָוָה פָּאַרְעָפְּעַנְטָלִיכָן
דאס איין שְׁרִיפְּט.

עַרְשָׁת אַצְּינָד האָב אייך פָּוּן בְּצְלָלָל שוֹוָרָץ, זַוְּעַלְכָּעָר האָט באָנְקִירָן באָגַעַגְעַט
איין בְּיַעַלְקָרְעָבְּיִיצָּע אַיִּינִיקָע טַעַג פָּאָר זִיִּינָּע אַנְטְּלוֹוִיְּפָן אוֹן אַקְּרָעָצָע צִיְּטָ
נאָר זִיִּינָּע רַעַטְוָנָג, גַּעַהְעָרָט די גַּעַשְׁיְבָטָע אוִיסְפָּסְנִי .

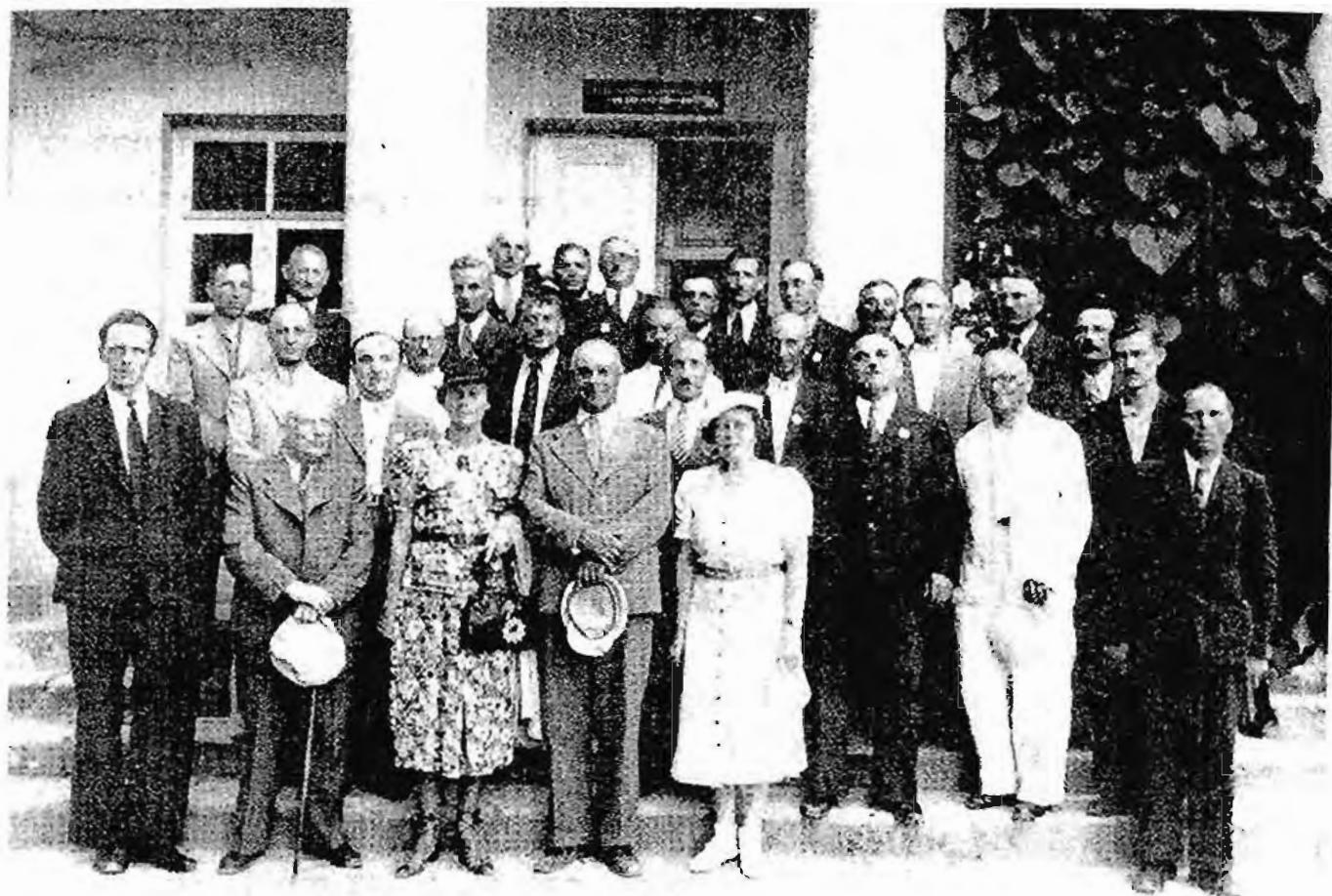
הקלעים על ה „דיזוועיטשא“. שומרון על בנקיר
די סקאלעס, וואס האבן איזוי טריי געדינע באנקירן

ביקורת מזעדהן של גולי קרמניצ' – פולנים מזעדהן

בשעה ביקורנו, שלי ואשתי, מזעדהן, באוגוסט 1975, התקשרתי בטלפון עם הגב' אלינה צ'רנוצקה, המנהלת והמרכז של המזעדהן של גולי קרמניצ' בשם "בייסיידה קשמיענייעצקה" שנוסף בפרים לפני 120 שנה, כשהמשמעות המפורסת יוליווש סLOBאצקי, ליד קרמניצ', יסד בפארים עם כמה שכילים פולנים, בני זמנו, ירחון פולני בשם זה.

הפגישה נקבעה לשעה 8 בערב. נסענו לשם בגשם שוטף 70 קל"מ ממרכז לונדון. קיבלת את פנינו אשח צנומה, כולה שיבת, בחדר ובמטבחון קטן – מלאי ספרים בפולנית ובאנגלית על פולין שמפני המלחמה בימי הכיבוש הנאצי וספרים על הספרות הפולנית באנגליה ובצרפת לאחר המלחמה. על הקירות היו חמונהות של בעלה, ששימש טטרוסטה בקרמניצ', סטפן צ'רנוצקי, ותמונהו של מרשל פילטודסקי בביקורו בקרמניצ'. היא קבלה אותנו בלביבות ובחמימות רבה והשיכחה גלשה על הליצאים, על התלמידים היהודיים שלמדו בלייזום על המורים שלהם בו. היא סיירה לנו, משנה 1933 עד פרוץ המלחמה, ב-1939, היא הייתה חברה בムועצת העיר קרמניצ' / מגיסטרט / וניהלה את מחלחת החברות והמחלקה הסוציאלית של עירנו, וכחוצהה מכר קיימה קשר הדוק עם חברי המועצה היהודיים: ד"ר בוזי לנדברג, גולדרייניג וגרשטיין, בוריס שאפיר, ברוצקי וקרמניצקי, שלמה פינגרות ואחרים.

תמיד הייתה ערה לביעות במוסדות היהודים השונאים לצרכי בית יהומם היהודי, בית החולמים היהודי, תלמוד-תורה, מושב זקנים ("ובוגדיילנה"). היא גם הזכירה את אשתו של קרמניצקי שהקחישה כמעט כל חייה לבית יהומם היהודי בעירנו. ותו록 כדי כך היא מוציאה תמורה, שיקраה לה, בדבריה, מאד. כי תמורה עברה אמה במחנה ריכוז ואח ימי המרד הפולני בווורשה, וזו לה תמורה היסטורית מהishi בה האחדרונה של חברי מועצת עירנו ב-5 לסתמבר 1939, רק ימים מעטים לפני שהרומים נכנסו לקרמניצ'. ביקשתי העתק מהטורנה והיא הבטיחה לי לשלוח אליו העתק. ואכן אחרי כמה חודשים קיבלתי את החטורנה המובאת בחוברת זו עם ציון

מועצת עיריית קרמנץ'

בשורה הראשונה באמצע – ראש העיר – בופרה, מימינו אחורי האישה קרייבסקי (עם כובע בידו). מאחוריו, מאיר גולדדרינג, ד"ר בנימין לנדברג, שונדט יהיאל ליט ומאחוריו עזריאל קרמנצקי ובוריה שפיר.
משמאלו של ראש העיר : בוריס קיזובסקי (בחיפה לבנה) לימינו – שאול ברוצקי ומימינו משה גרטשטיין.
בשמאלו של ראש העיר : בופרה – הגב' הלינה צ'רנוצקה.

ישבנו ושותחנו עד שעה 11.30 בלילה וברכבת התחתיות האחרונו תזרנו ללונדון, מלאי התרגשות וחוויות על קרמנץ' ועל אישת זקנה – במ 76 – רזה ונמובה,

מלאת מרצ ורצון עז לכתוב, להפץ ולרכז חומר וספרות על קרמניץ, על يولיווש סלו בזקי, על טדאוש צ'אצקי ועל משביליהם אחרים, שפעלו בקרמניץ למען הפטת השכלה בתקופה הנ"ל.

dagat ha-shel gab, z'danotzka hia : b'idhi mi yifol b'l ha-nets ha-ikar ha-zeh acheri mohah? ci ha-dor ha-tzuir ha-ger ba-angeliyah ze b-35 shanim acheri ha-milchama yesh lo dagot shel, v'ain lo shot zika la-dvarim ha-ala.

שיקע גולברג

קמלת-פנים למת-עירנו טוביה שפלן-מבייח טפר ומשפחתה

ביום 2.2.1976 היה לנו הכבוד לאורח במועדון שלנו ולערוך קבלת פנים חגיגית למת-עירנו טוביה טפר, בעלה סם ובני משחתה, שהגיעו ארצה כדי לחגוג את יום הבirth-mazoa של בנים, שהתקיימים ליד הכותל המערבי בירושלים.

בערב חגיגי זה שמענו מפיו פרטים פרטיים על כל התלאות והזועות, שעברו עליו בזמן השואה, כשהיתה כלואה בבית סוהר בקרמניץ, בריחתה מבית-הסתה, בריחתה מביתו קרמניץ לgitto דובנו, אין שני שתי גוזרים - בנות עירנו - הוציאו אותה מביתו דובנו, והבישו אותה לבוש עמי של אוקראינית ובמשך שני לילות העבירו אותה בדרכים-לא-דרבים מDOBNO לקרמניץ לביתה של אלינה سورוצ'ינסקה, אחורי שנחה כמה ימים אצל سورוצ'ינסקה, הועברה לביתה של אלכסנדרה טראסובה, שם כבר היו

7-6 יהו דים, ושם החזיקה מעמד עד השתרור.

מפיה של טובה טפר שטענו, שבכל המבצע הנוצע הזה להצלת שמונה יהודים מצפוני הנaziים, דאגה למזרן עבורים, דאגה לבתחונם ושלומם, דאגה לתרופות, הברחו מביתאות, שמייה בלילה כדי שיוכלו לצאת לנשום קצת אוויר צח – השתתפו משן קרוב לשנתים – אדבע נשים נוצריות ואלו הן : בראש וראשונה אלכסנדרה טרסובה ועמה מליקייביץ – אשתו של וווקה לנדברג, מריה דען אלינה טורוצ'ינסקה. הנשים האלה סייכנו את חייהם ואת מיי בני משפחתן כדי להציל שמונה יהודים בעירנו. עקב סיפורה של טובה, מה ח |בְּ לִקְבָּ, דַּעַץ לְפֹלִין ונהנה תשובה,

חרגום פולנית :

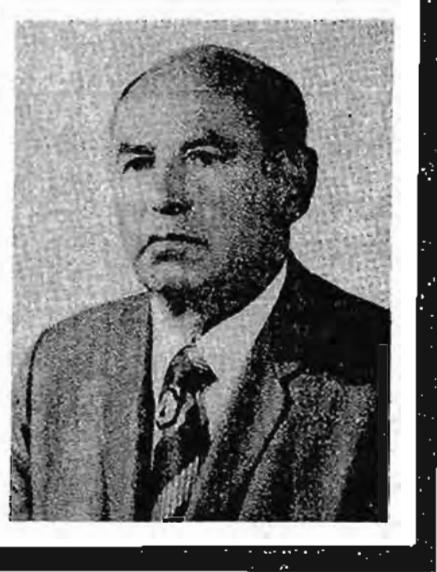
"**בְּנֵינוּ עִירֵנוּ הַיקְרִים וְהַנְּכְבָדִים !**

אני מודה לך מאי עבר מכחכש שקיבליך, נדהמתי ושמחתני מאד, هيichi מאי נרגשת וכל הזמן בכתי עד שגמרתי לך אני שמחה. מאי, שאחורי כל קר הרבה שנים, העמל העצום שלנו והטיכוּן הגדל הכרוך בזה – לא היה לשוא, והם מצאו ביטוי והערכתה מצדכם עבורהנו. אחרי השחרור גויסה הלינה טורוצ'ינסקה באחות לצבא האדים ונפלה מזיה, נשאה בת יחידה של טורוצ'ינסקה, המתגוררת בו ורשה אצל אחיה של טורוצ'ינסקה. אני מאחלת לכל בני עירנו הרבה מזל, כל טוב, ובריאות, שלכם מאירה דען" זה חוכן המכtab.

רצוּה אני להוסיף שאחני, אנשי קרמניץ, מרכיבים ראש לפניה ארבעת הנשים הנפלאות האלה. נגיה נכו נים לעוזר כבל האפשר לשלווש הנשים, מחמידות אומות העולם, שנוחרו בחיים.

הַלְכָה-קָלָאָה!

מ.ג.

מִשֵּׁה שְׂנִי יִדְרֶז ז"ל

לפנִי יוֹתֵר מִשָּׁה הַוְדִיעָה העיתונאים עַל תָּאוֹנָה עֲבוֹדָה מַחְרִידָה, שַׁבָּה מֵצָא אֶת מָתוֹן
הַמְּהַנְּדָט מִשָּׁה שְׂנִי יִדְרֶז. עַגְוָרָן מַחְזָא אָחָיו בְּשֻׁעַט עֲבוֹדָתוֹ בְּבָנִיָּה מִזְחָה עַל תָּוֹף יִמָּה שֵׁל
חִיפָּה, מַסּוּפְקָנִי אֶם אָנָשִׁי קְרַמְנִיז, וְגַם אָנָשִׁי בְּתוּכָם, שְׁקָרָאוּ אֶת הַיְדִיעָה הַזָּאת,
יִדְעּוּ בָּאוּתוֹ רְגָע שְׁמַדוּבָר בְּבֵן-עִירָנוֹ, מִשָּׁה שְׂנִי יִדְרֶז, אֲחֵיכָם שֵׁל מַנִּיה, רַעַיָּה וּנְסִיה.
הַאֲטוֹן לֹא הָתַקֵּר עִם אִישִׁוֹתוֹ בְּעַלְתָּה הַשְּׁרִירִים וּפֶם מַבְנָהוּ האַתְּלָטִי....

בְּצַעְירָותִי, כְּשַׁהֲיִיתִי נַחַל בְּסִיטָמָה "נַפְשׁ בְּרִיאָה בְּגָוף בְּרִיאָה", הִיָּה מִיד מַופִיעַ מַול
עַינֵּי רֹוחִי מִשָּׁה בְּמַלּוֹא קְומָתוֹ הַגְּבוּהָה, בְּפָנָיו הַשְׁזֹופִים גְּהַחְיִיכְנִים. בָּךְ זָכָר
אָנָּי אָוֹתָה בְּמַתְּרוֹי הַזָּהָב, כְּשַׁהֲיִינוּ שְׂנִיגָּנוּ יְוֹצָאִים בְּשֻׁעַת אַחֲרִי-הַצְּהָרִירִים לְאִימָּנוֹנִים
בְּזַרְקִיתָה דִּיסְקוֹס לְרַגְלֵי הַהַר "קְרַטְטוֹוָה".

בַּמְשֻׁךְ כִּמָּה שֻׁעַת הַיִינָנוּ שְׁוֹאָפִים לְתוֹכָנוּ אֶת הַרְיִחוֹת המַשְׁכָּרִים שֵׁל גַּנִּי הַירָּק וַהֲפִירָה
הַבְּשָׁלִים, הַיִינָנוּ מַזִּינִים אֶחָד עַיְנִינָנוּ בְּזָהָב הַעֲלִים. שֵׁל עַצִּי הַלְּבָנָה בְּאַרְם שְׁלַבָּת.

לא ידענו אז, שבאחד הפטוחוים האלה, אחרי 17 שנה, יוצאו להורג במקום זהה, על-ידי הנאצים ועווזריהם, כמה עשרה מטובי האינטלקנציה היהודית. היו אלה הקורבנות הראשונים של פנוי השואה של עירנו.

משה עלה לארץ בשנת 1925. מחנתו הראשונה הייתה עפולה, שם עבד עם דודו, צבי שנידר זיל. יותר מאוחר ה策רף לקיבוץ יוצאי רוסיה, עכשו אפיקים, מטעם הקיבוץ נשלח לעבודה בנחاريים והיה בין המועילים הראשונים שהקימו שם את תחנת הכוח רוטנברג.

בשנה 1928 יצא לבלגיה, שם סיימ ביחס-ספר גבוה לימהות והנדסה מכאנית. בבריסל נשא לאשה את חברתו מהקיבוץ, צילה. ביוזמתו הקים שם מועדון יהודי לטעור ובו היה פעיל כל הזמן.

עם פרוץ מלחמה איטליה-חבטה חזרו מישה וצילה לחיפה, שם החחיל לעבוד בחברת החשמל, שבה עבדו רבים מחבריון, יוצאי קיבוץ ושם נולדה בתו רות. בחקופה הייתה הפעיל ב"הגנה" ובשדה הטוווט. בשנת 1942 גויס יחד עם עוד 13 צינים ארץ-ישראלים לצי הבריטי והיה סגן מפקד בבח"ס צבאי ימי באלבנטדריה. הוא התחבב על מפקדיו הבריטיים, עשה הרבה בקרב המגויסים הארץ-ישראלים, כדי לקרבם לים, והיה מקובל מאוד על היהודי המקומי, באלבנטדריה נולד בנו דן.

עם סיום המלחמה חזר משה לארץ והמשיך בעבודתו בחברת החשמל, בפרוץ מלחמת השחרור גויס לצי הישראלי, בו שרת עד סוף המלחמה. לפי פניה משרד החוץ קיבל חופשה מחברת החשמל ויוצא בשliquות לאטיאופיה, שם עבד כמהנדס הנמל בעיר הגבורה. ביהו היה ביחס-וועד ליישרלים שביקרו במקום, לפי בקשה שר ההחברה האטיאופי התמנה משה כיווץ לענייני נמלים וגמים ושירות בתפקיד זה בעיר הבירה, אדייס-אבבה.

עם ניתוק היחסים בין אתיופיה לישראל חזר עם משפחתו לארץ ומיד נכנס לעבודה ציבורית רחבה - היה פעיל בחלוקת ימאים מרוסיה. בשלתו בכמה שפות זרות, תרגם חומר לימודי רב לעברית בנושא הימאות.

האהונה הנוראה שמה קע לחיים תוססים אלה.

חבל על דאבדין ולא מתחכין !

מ.ג.

ט ל י ה ט פ ר - ב ב ר ק ו ב י ז ז " ל

בין הנפטרים מבני עירנו, שהוספדו באזכרה השנתית לקדושיםנו בשנה שעברה, הינה טליה טפר-ברקו ביז' וק' נאמר שם : "לא תהיה אייחנו כאן הערב טליה, לפניו 3 שבועות היא נפטרת ממחלה ממארת, אחורי סבל רב. טליה, שלא פסחה על אף אזכרה נעדרת גם באזכרה לפני שנה, והסיבת היממה המחלת הקשה של בעלה חנוך ז"ל. הוא נפטר ארבעה חדשים לפני מותה".

כל אלה שהכירו את טליה עוד בקרמניץ יודעים עד כמה קשים היו חייה בנעוריה שם. אמה מהה בעוד הילדים בביתם היו עניים. עול הבית נפל עליה. והיא אז עודינה נערה. למרוח עבودתה המואמת בכיה, חזקיה טליה להשתתף במרץ ובקביעות בעולות הנורדר החלוצי, אליה השתייכה.

בଘיעת ארצה, בשנת 1927, השתקעה טליה בראשון-לציון.

בעמל רב, שלה ושל בעלה, הקימה שם בית. ושם שיקעה את עצמה בפעילות רבה ובברכה ב"איירגון אימוחות עובדוח" ובמוסצת הפעולות המקומית.

על מידת הערכה וההוקרה, שיחסו לה תושבי ראשון, יעד המונע האנשים שלילוֹה למקום מנוחת העולמים שלה, בקרבת בעלה.

טליה השאיתה : בת ובן נשואים ונכדים,

מיוחם נשאר הבית הצנוע חחת גג הרעפים, מיוחם ועוזב נשאר גן עצי נפר; של עץ בו נשא עליו סימני של ידי טליה ובעלה חנוך, שבחייהם טיפולו בו באהבה ובמסירות.

בנה 70 היה טליה במוות. זכרה ברוך!

★☆★☆★☆★☆

מ. גולדנברג

ד"ר ישראל (אייזה) רבינוביץ זיל

בଘיע אליה הידיעה המשערת על מותו הפחומי של אייזה, החיף אותי גל של זכרונו מהעבר הרחוק. ראייתי את עצמי בקרבתו ובקרבת אפיו מישא זיל, יחד עם נעריהם אוריים בני גילנו, בGINEת החצר הגדולה שלהם. והזמן הוא אחד מחופשי הקיץ.

חצרנו סמוכה היה לה היבש, ואפשר היה להגיע אליהם בטפס על כמה גדרות. את זה עשינו ביום מלחמת האזרחים, שעוויחים תכופות בה הוכraz עוצר בעיר, על ידי מי שהצליח למספר שבועות או ימים להשלט עלייה.

שוממים וחרוי-סבנה עדנו הרחובות אז, אולם בחצרם של חב"זים למיניהם, והרבינו-ביביצים, בגין המצל, אחורי גדר העץ הגבובה, שקו חי חברה במשך כל שעת היום. החברה, שיחקו בקרוקט ובשחמט על שולחן-האבן עתיק-היוםין, טיפסו על העצים הגבוהים, כשאחים מתחו דדים ושווקאים בספר.

אם איזיה רואה אני בינויהם עם בת צחקו הממידי, שהביעה, יחד עם הומור טוב, מידה גדולה של ספּ קנות פילוסופית.

כזה זוכר אני אותו גם
בבית-הספר, בטווילים
המושחפים בהרים ובמישבות
השור גרות.

דבר מפחיע מאד בשביבנו,
חבריו, היה זה, שהחלميد
המצטיין והשקט, איזיה,
כבד חנואה, לבארה, נ מגלה
כשחן כדורגל מושך ו מביך.

ודרבינו נפרדנו, כאשר איזיה
יצא למשך שנים ללימוד בחו"ל
לאירז, ואני בו ייסתי לצבא
הפולני, מסיבות שונות גם
אור-כך החראינו לעיתים –
רחוקות. ועל זה שנינו
הצטערנו מאד.

כאמור, יצא איזיה זמן קצר אחרי סיום לימודיו בחיכון, ללימוד בחו"ל-לאירז, בליינשטיין. הוא גמר שם את האוניברסיטה בהצטיינות וקיבלתו אדר דוקטור למתמטיקה ופיזיקה. באחד מביקורי חופשות-הקייז שלו, בהיותו עדיין סטודנט, הוא נושא לאשה את סוניה ויינשל, אהובתו של יהיאל דובדבני, חבר הבנחת הראשונה ומנהל חברת "מקורות" לשעבר ושל שמואל דובדבני, חוקר הטל הידוע.

אי זיה דיל וטוניה, חיברל לחייט, יחד עם בנים הקטן, עלו לארץ בשנת 1935.

כעבור זמן קצר נחכר איזיה כמנהל חשבונאות בחברת הביטוח "הסנה", מנהלתת-
החשבונאות הוא הועבר למחלקה האקטוארית באקטואר (מחטיקאי לחישובי ביטוחים)
בחפקיד זהה הוא עבד ב"הסנה" במשך 20 שנה,

כשהקימו את קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות הוושאל ר宾נוביץ
לקמן במשך שנה אחת, אבל הוא נשאר שם בחפקיד של מנהל מחלקת הפנסיוון
וакטואר עד 1973, שנה יציאתו לפנסיה,

בעבור שנתיים חזר איזיה לעובדה בקרן. לפי בקשה מנהלה מר פרט. ושם הוא
עבד עד יומו האחרון.

בשביעי לדצמבר 1975, למחרט יום הולדתו ה-71, הוציא איזיה את נשמחו מהחקר-
לב, – הוא השאיר אחריו אח רעיתו טוניה, שני בניים וחמשה נכדים.

יְהִי זָכְרוֹ בָּרוּךְ

מנוס

בָּרוּךְ בָּאָסִיס זַיִל

ימים אחדים לפני האזכרה השנתית
האחרונה נפטר בקיבוץ שפיים
בורה באסיט ממחלה כליה קשה.

boriah היה ממייסדי שפיים,
בין המושבים בעול המשק, בין אלה
שנענים לכל קריאת הציבור,
זוכנים תמיד לכל חפקיד.

הוא עבד במוסך של הקיבוץ, היה טרקטורייסט, חרש וזרע, אך גם לעיתים נקרה לזמן ש�� מלא חפקיידים שוננים במציאות ובגזרה, כמו צייר-חוץ וכגذבר.

בתחפשי חומר לרשימה על קרמניצ' שפומסתה ב"גזית", נתקמתי בכתבה שנשלחה לעיון "המליץ" מקרמניצ' לפניה כמה ושלושים שנה. בכתבה הזאת מסופר שההשפה קריאתו של יצחק בער לבינזון ליהודי רוסיה לאוזור לעבודת האדמה, יצאו מטפס משבחו יהודיו לחבל חרסון, בדרום אוקראינה, שם הם התיישבו, בעזרה השלטונות הצאריים, על הקרקע. הכתב מפרט את שמות המתיישבים, שייצאו לשם מקרמניצ', ביניהם אנו מוצאים את משחת באטיס.

בוריה חשוב הפלבר הדובנאי, ללא ספק, מזআי**י** האסיטים ההם. וכך הוא יאשר כאן ללבת בדרך אבותיו שם.

בהתחלת שנות השלושים עבד בוריה בהכשרה ביערות ברנווביץ' וסビיחת, ממש עליה ארעה, בה הטרף לגרעין של שפויים בן 68 היה בוריה במוותו. הוא השאיר אחריו את אשתו, בת ובן נשואים ונכדים, כולל חבריו שפויים.

יְהִי זָכְרוֹ בְּרוּךְ!

★ ★ ★

מ.ג.

נַיְוָנִיה֙ קֶרְמַנְצָטוּגְסְקִי֙ זַיְלָי֙

לפני שבועות אחדים מתי בניו-יורק ניונגיה קרמנטשוגסקי.

ניונגיה הייתה בנו של דוב קרמנטשוגסקי ז"ל, מראשי הסתדרות הציונית בקרמניצ', שעשה את מלאכו הציוני במסירות ללא גבול. דוב היה מאותם האנשים בתפוצות, שכיוונתם מלעה את כל אישיותם ולהם אנו חבים כל כך הרבה....

עם סיום לימודיו בגיבט-הספר האיכון, בשנת 1924 נסע נירוניה לקובה, שם השחקع והקيم בית, אצדי גמהפכה של קסטרו, הוא ברח עם משפחתו לאמריקה בתוסר כל. הם התיישבו בניו-יורק, ממש בא פעים אחדות לביקור בארץ. הוא מת בניו-יורק מהחף לב בגיל 72.

יְהִי זָכָר בָּרוֹךְ!

נירוניה השאיר אחוריו בן ובת. אשתו נפטרת שנים אחדות לפניו. בארץ חיו אחיו ושתי אחיו, אחיו משה גר ברמת-גן, אחותו שליח בירושלים ואחותו סימה בקיבוץ עין-השופט.

מ. טייטלמאן

שְׁוֹבֵת רַדִּישׁ זַיִל

מייט א גרויסער פארשפטעטיקונג האבן מיר געקריגן די בילד פון שוניה ריש זיל.

דא דערשיינט שוניה אין אובלייפארט פון פוילישן מיליטער, בשעת זיין אקטיאוון אנטיליל אין די קאמפן קעגן דעת דיביטשן שונא.

מיר זייןע פראינטערעסיט איז די בילד זאל אנקומען צו דער איניציאער טאכטער זילגער וועלכע געפונט זיל אין אמריקע.

מיר האפן איז דער חי וואקמאן וועט איר די בילד איבערגען.

י א י ב ב י ש ב י ג ב ז י ל

נולד : ה' בחשוון תשי"ז (27.10.1956)
נפל : כ"ה בשבט חל"ו (28.1.1976).

יאיר נפל על סף טיומן טירונותו בעת מילוי תפקידו. האסון הנורא פקד את הוריו, שיפרה והרצל, חבריו קיבוץ שריד, את אחיוותיו, קרוביו ואת הקיבוץ כולו. מותו הדהים את חברי וידידיו בכל הארץ ואת אלה, עימם נפגש במחרויות-ספרד בכאן ובחוץ-ארץ, כשהקן נבחרת הנוער בבודר-ען.

יאיר היה נער חמיר וגבוה, געים הליכות וצנوع, אלול הצניעות שלו אצראה בתוכה כוח רב ואmbivalent גדולה.

כך כותבים עליו חבריו ומחנכו, בין היתר, בפלון המשק ליום השבעה :

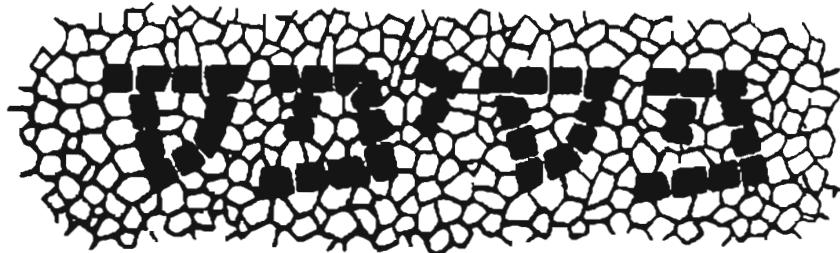
"... יאיר, שהסתיר בחיווכו כל כך הרבה מבוכחות, יאיר הצנום, שקומתו הרקיפה וסכנה בחוכחה על נפש רגילה, טובה וצנואה... יאיר הספורטאי, שאוצר בחוoco כוח כה רב, שהיה כמו שמנח עצמו ממשיכת האדמה בכוח גיתורו, זריז ובטוח, יאיר שהשלווה וסגולותיו הטובות הפכו אותו לראשון בין חברי...".

בבית הקברות של המשק, בתוך עיר אורנים עבות, נוסף עוד קבר, עוד מצבה לצטרפה לשורות הירשות של מצבות בני שריד, שנפלו בכל מלחמות ישראל, וזה מה שנאמר שם (בעלון הניל) על יאיר חביבם של משפטחו הענפה ושל המשק כולם: "... לו היה בכוח אהנו, לו היה בכוח מטירונו, כי אז שוב היה מחהלך ביניינו, יאיר... כאן מול מקום מורייך ורוגע ביחס שריד, אשר כה אהב - מקום בו ישבו אמהות ואבות לבדל את ילדיהם במסירות ואהבה, כשם שעשו זआ שיפרה והרצל, הזריך".

יאיר היה השלישי בשושרת החיללים של משפחתי ויישנווב. סבו, זוסיה, זיל היה ירא-شمם ויחד עם זה בעל הופעה אחלטית. הוא שירת שלוש שנים בצבא הצארי הסדייר. במלחמת העולם הראשון גויס ונשלח לחזית נגד האוטרים. משם חזר בסוף המלחמה בריאות ושלם. אביו של יאיר, הרצל, שירת מטעם ה"הגנה" כסמיל בחיל הנוטרים, במאורעoch תרצ"ו – תרצ"ח, בחיללה מלחמת העוז למשך השניה החביכיס מטעם ה"הגנה" והמשק שלו לצבא הבריטי, לקח חלק במלחמה נגד צבא רומל באפריקה ובשורות הבריגדה נגד הגרמנים באידופה. במלחמת השחרור השתתף בקרבו על שיחור ירושלים ובחזית הצפון. גם הוא יצא בשלום מכל המערכות. אולם בורלו של יאיר, לדאבורן לב כולם, היה שונה... וזה מה שהעללה לזכרו של יאיר מפקד הגדרות: "יאיר היה חיליל מסודר וממושט והגייע תוך קפודה קצרה לדרמה אישית גבולה ביותר. מחבר עזר לחבריו, סייע בידם והיה מאוחם, אשר ניתן לסמור עליהם במצבים קשים. בהתנגדותו היה דוגמא אישית לחבריו ולמפקדיו...".

שכליים נשאו הוריו ושתי אחיוותיו שכח אהבווהו.
זכרו של יאיר לא ימוש מלבותיהם של קרוביו וחבריו.

(ה כלל זהה פ ר ט)

ב יום השלישי, 6 באפריל 1976 השתתפו חברי הוועד של אירגוננו בפחיחת-החרוכה של הצייר משה כגן, בן עירנו, מקבוץ שمير, בגלריה רוזנפולד הידועה. התערוכה הייתה עשרה בתמונות יפות וזכחה להצלחה רבה. המבקרים רבים הביעו את הצליפות שלהם עיניהם. אנו מחלים לצייר שלנו, המשבח גלותנו את יפים של נופי הגליל, שניהם רבות של יצירה פוריה.

יום השואה בבית-הספר וממלתי, ירושלים, בתים, הווקוד השנה לקהילת קרמניץ ולקוזשיה, באולם התחווה והמקושט, בהתאם לנושא השואה, התקדרו כשלוש מאות תלמידי כיתות ז'-ח' והקשיבו בדריכות לדברי מנוט על עירנו, על החיים בה בתקופות שונות בעבר ועל סופה הטרagi... החכנית כללה שירי-שואה, מפי מקהלת בית הספר. על הבמה, אחורי הנואמים, עמד הפטל של י.ב.לבינזון מגבס, תרומה לחברנו, הפסל י.אפשטיין, הפטל ישאר בבי"ס, מקומ שם אנו מקוים לקאים מדי שנה חתיחות עם קדושיםינו ביום השואה.

ביום השנה למותו של פסח ליטב זיל התקיימה בבית-האיכר אזכורה לזכרו מטעם
חברת י.ק.א. מפני נציגה של החברה. הנוסחים רבים שמעו על פעילותו הברוכה
והמסורת של פסטח חברה, ועל החלטתה להקים קרן מילגות על שמו. המילגות
icholko מדי שנה בין תלמידי בתים-טפר חקלאיים מבני עירוח הפיתוח. ברלט,
מנהל המשרד הארץ-ישראלי פולין, מטר הדברים מעשיינים ביותר על חפיקדו
המשמעות של ליטב באידגוננו של המשרד הנ"ל. חברנו מנום עמד על כמה פרטיים בחינוי
של פסטח בנעוריו ועל פעילותו רבת התנוופה באידגוננו.

בביקורת הקצר של זאב (ולף) שנידר ואחותו בישראל, בחודש יוני השנה, הוא
קיים שיחה במלון עם י.רוכל ומנוס על ענייני הטפלה, קרן המילגות
ו"קול יוצאי קרמניץ". . ולף ביקר יחד עם רוכל בספריה ריביל באוניברסיטה,
שם הם נפגשו עם הפרופסור מאהLER ושותחו איתו ארוכות על נושא ספרייתנו שם.

בביקורת הקצר בארץ של יצחק וגביה וקמן, שנמשך מספר ימים בלבד (הם באו
מניו-יורק לחגיגת הבר-מצווה של נכם) הם הספיקו להפגש רק עם אוזדים מבני
ערנו באוף פרטי. בין בני העיר האלה היו יעקב וחנולה שפיר. הפגישה הייתה
בביחם של שפיר נחפה לתוכייה עמוקה בשבייל כל הנוחים, משלתנו שבקרוב
נתראה אותן שוב ואות נערכן לה קבלה פנים תגיגית.

כדי לציין כאן שבקיים לפני 30 שנה, נחקיימה באומה הדירה של חברנו שפיר,
bijozman, ישיבת היסוד של אידגון קרמניץ, בהשתתפותם של ריבלה ברנסטיין,
אריה קויטLER, זכרו נס לברכה, וייברלו לחאים, דברה שנידזה שפיר ומנו גאלדענברג.

לטובה ויעקב אַפְשְׁטִינְזֶן להולדת הנכדה שושנה מהבת בלה ובעלہ יעקב ברמלען.
לי יצחק (קיצי) גולצברג להולדת הנינה אילח, בת הנכדה רחל ובעלה
עמי שמואלי. כדי לציין של יצחק יש עוד 5 נינים!

כָּל הַכְּבָד !

ללאה וילדרמן (ברושע) לנשואי הבן פליקס עם בחירה לבו חמר.
לאברהם ומשקה מורדיש, ביד-מרדייס, לנשואי בנים יעקב עם בחירתם ליבנו שוש.
לרחל וזאב קליגמן, ירושלים, לנשואי בתם עדי עב"ל ואלי.
לגדליהו ושוליה קינדזיוור, חיפה, להולדת נכדים, אודר והילה, בת ובן
לשرونנה ובני ליטנער.
למאיר וחיה זיגר, חיפה, להולדת נכדים קרן, בת לבירא.
לאריה יושפה, חיפה, להולדת נכדו, חגי, בן לאמנזון.
ldrorth ויעקב ברמן, חיפה, לנשואי בנים רוני עב"ל פנינזה.
לאברהם ואירה בודקר, חיפה, לנשואי בנים יעקב עם בחיל רינה.
לי יצחק רוכבל, לנשואי הנכדה אורית, בתם של אלדר וחתידה אבידר (רוכבל)
עם בחירות ליבנה רענן בן-צורך.
לי יצחק ביברמן להולדת הנכד עידן, בנים של גוועה ויאיר שריר.
לבלה ומוניה מנדלבט, פחה-חקואה, להולדת הנכדה יעל, בתם של ולה
ופטה מנדלבט.
לזהבה ויונתן רוזנברג להולדת הנכדה גל, בת לבנים קלמן.
לבתיה ומשה לויתן להולדת הנכראה, ערי, מבנו דבי ורעניחו תלמה.

- לבצלאל גולברג ורעייתו אירנה, חיפה, להולדת הנכדה ענחת, מטעם חנה ובעלה אריה אקסטיין בשנת 1976 והgcd עוזד שנולד ב-1975.
- למירה ויוהשע גולברג להולדת הנכדה, רניהם בתם של בנים, יעקב וריעיתו מירה ולהולדת נכדים ארוץ, לבחם דורית וראובן זילברברג.
- לאברהה ושותנה גוקוין, חיפה, בהגיון נבדים, נור, בנים של דודיטל ודוד הורוביין, למצוות.
- לבניה ויצחק וקמן, בהגיון נבדים, ברוך-יחזקאל, בנים של מרבלית ודוד צביבל, למצוות.
- לבתיה ומשה לויכון להולדת הנכדה, עדיה, מבנו דני וריעיתו חלמה.

דעך ועד פון "איגרונג יוצאי קראמעניע" באגרוטט אין נאמען פון אלע אונדזערע לאנדסלייט, דא און אין אויסלאנד, אונדזער חברטע, די דיקטערן הדטה רובין, מיטן באקומו דעם ליטערארישן פריז פארטיליט דורךן פראיאין פון יידיש שרייבער און זשורנאליסטן אין ישראל.
מיר וואונטשן איך פיל פרוכטבארע שאפונג אויך אויף ווינטער.

תְּבִ�ָה

- לעשרה סיצ'וק (ברגר) וב"ב במות הבעל, האב והסב משה סיצ'וק ז"ל,
- למאה (מהבית קרייזלמן) ובעה המבורסקי, ח"א, במות בתם, ברוריה ז"ל בגדיל 18, אחרי מחלתה ממושכת,
- לדריבת זיגר, חיפה, במות אחותה, בדטה רוטמן, לבלה מלך,
- לאונץ גינצבורג, ירושלים, במות אחיו יצחק גינצבורג, חיפה,
- לבני משפחה צופויסניך במות הבעל והאב שליהם איציק ז"ל בגינוי-ג'ודק, בפברואר השנה. איציק השאיר את אשתו, מ ובת.
- למטל שערר במות בעלה מנדל ז"ל, נכדו של צדוק השוחט ז"ל. השair אחריו את אשתו, בן, בת ושני נכדים.
- באחד ימי החורף השנה ביקרו מנוס ורעיתו, חנה, בביה-הකברות היישן בח"א, ברחוב טרומפלדור, כדי לעלות אל קברו של חברם, בן-עירנו אליעזר דובקירד ז"ל, הקבור שם, מאז 1926, מצחו הוכח לגל אבני וקשה מאוד למצוא את הקבר. אליעזר עלה לארץ בשנת 1925 והצטרך לחברות "מעבר", מיסדי קיבוץ גבעת השלושה, בשנת 1926 הוא החלה בתיפוס ומת בבית-התולים הדסה, בתל-אביב. מן הרוני, שנdag, יחד עם גבעת-השלושה, לשיקום הקבר. בנקס קרמניץ, בעמוד 223, מופיעיה רשיימה של דובקירד עם תמונהו. עליו גם מסופר באלבום המצווייר, שהוציאה גבעת-השלושה בשנת שעברה, במלאת חמישים שנה להיווסדה.

יהושע גולברג

המק' התורמים למגבית לטובה י'קול יוצאי קרמניץ'
ראה אוברת מט. 12 עמ' 35

ל'נ	דורה יעקובסון אייזנשטיין ז"ל	<u>חל-אבייב:</u>	30.- לי"י 50.- לי"י 100.- "	גינצברג אהרון שודנץ אלברט
" 25.-	שייננדל רירקטור-פורד	<u>חולון :</u>	100.- "	מרגולית יוסף פיחוביץ' יודק
" 50.-	יצחק חרש	<u>אשדוד :</u>	100.- "	אהרון סלע
" 50.-	אלכסנדר ברנסטהיין/שלום/	<u>פרדס-כץ:</u>	50.- "	אנדרזיה גורנפלד
" 100.-	צבי בק-אפריליס רוּבִּינְשְׁטַיִן/ /רוּבִּינְשְׁטַיִן/ של משה שנידר ז"ל	<u>أشكם גבעה-חאים:</u>	35.- "	דורה עצמן-לויתן דורגים אברהם / ע"י יצחק פורתנוי /
" 50.-	גב' צביה פישהורט גרינברג/	<u>כפר-MASTERIK:</u>	30.- "	שכחה ברגר כהן נחנאל
" 50.-	אללה ומair גולצ'ר משפחת שנידר לזכרו	<u>רמלה-גן:</u>	25.- "	טפטור בודנש
" 150.-			25.- "	

עובד נקרולוגים לבני עירנו שנפטרו-שייה זכרם ברוך:

עמום ברקוביץ' ע"י פישל טפר/ עובד נקרולוג לזכרה של טליה-טפר ברקוביץ'	100.- לי"י
נתקבל מקיים דפנה עובד נקרולוג לזכרו של אריה בדולח ז"ל	100.- "
גב' כץ רמלה-גן עובד נקרולוג לזכרו של בעלה דוד / דוסיה / כץ ז"ל	100.- "
אפלבוים רחל באר שבע / ע"י פטח קוילר/ עובד נקרולוג לזכרו של ליב אפלבוים ז"ל	100.- "

תרומות שנתקבלו למטרת מס' ימתה

מהגב' צילה שנידר, חיפה, לשם הנצחת זכרו של בעלה, המנוח משה שנידר - ס. ר. ש. ל.	3,000.- לי"י
מהגב' ליטבק בר-חנן לטובה ספרית ריבניל לזכר אחיה המנוח, פשה ליטבק / ס. ר.	500.- "

דִין וְחַשְׁבָוֹן בְּסֶפִי לְשָׁנָת 1974

הו צאה**"קול יוצאי קרמניץ"**

ספרית ריב"ל	4,719. -
פסל ריב"ל, חסלום ליוזק, עד לחשבו נ	36. -
סעד לחברים נצרכים ל"י 8,744. -	<u>3,989. -</u>
ازכורה לקדושי קרמניץ	

הו צאות ארגוניות

קבלת אוירחים מהו"ל, וishiבות הוועד והמערכת	1,106. -
טלפון	200. -
דוואר	1,173. -
נסיעות ל"י 2,669. -	179. -
צרבי משרד	<u>11. -</u>

הו צאות אחריות

הנהלה החבו נוח, בשכר	\$ 260. -
הו צאות המגבית לקרן האילגויות	" 200. -
עמלה לבנק הפוועלים	" 100. -
	" 140. -
	<u>" 60. -</u>
ל"י 3,833. -	\$ 760. -
יתרה לסוף השנה ל"י 1,633. -	

בבנק הפוועלים, בחשבו עובר ושב

בבנק הדואר

בדולרים \$ 1097 ל"י 419. -

ל"י 17,298. -

הכנהיתריה להתחלת השנה

4,719. -	בבנק הטועלים, בחשבון עובר ושב
36. -	בבנק הדואר
<u>8,744. -</u>	<u>3,989. -</u> בדולרים 937\$, בחשבון פמ"ז

הכנסה מחברים בארץ

1,106. -	דמי חבר ששולמו ביום האזכרה השנתית
200. -	דמי חבר ששולמו במשך השנה
<u>1,173. -</u>	بعد "קול יוצאי קרמניץ", חברות ונקרולוגים
179. -	הזרת הלוואות
<u>2,669. -</u>	<u>11. -</u> רביח מבנק הטועלים

הכנסה מחוץ לארץ, בדולרים

\$ 260. -	בשביל "קול יוצאי קרמניץ"
" 200. -	בשביל פסל ריב"ל
" 100. -	לארכבי סעד
" 140. -	לפועלות שונות של הארגון
" 60. -	רביח עבר דולרים בחשבון פמ"ז
<u>3,833. -</u>	<u>\$ 760. -</u>

תוספת מך לדולרים של התחלת השנההכנסה מחוץ לארץ, בלירות ישראליות

לפועלות שונות של הארגון

ל שְׁבָת 1 9 7 4 פ. י.

50

ה ו צ א ה

ל"י 3,895. -	"קול יוזאי קרמניץ"
ל"י 1,529. -	טפדיים ריב"ל
ל"י 1,200. -	פסל ריב"ל. חשלום ליוזק, עד לחשבו
ל"י 1,250. -	מספר חברים נצרכיהם
ל"י 639. -	זיכרון לקדרושי קרמניץ

הווצאות ארגוניות

294. -	קבלת או"ח מוח"ל, ויישבות הוועד והמערכת
232. -	טלפון
206. -	דואר
275. -	נטיעות
ל"י 1,133. -	צרבי משרד
<u>126. -</u>	

הווצאות אחרות

350. -	הנהלה דשבו נות, בשכר
262. -	הוצאות המגביה לקרן המילגות
ל"י 616. -	עמלה לבנק והזעלים
<u>4. -</u>	
ל"י 10,262. -	ס"ה הוצאה

 יתרה לסוף השנה

593. -	בבנק והזעלים, בחשבו עובר ושב
63. -	בבנק הדואר
ל"י 7,036. -	בדולרים 1097 \$
<u>6,380. -</u>	
ל"י 17,298. -	

ה ב ל